

Deel 1

Myria in actie

1. Institutionele situatie

Myria, het Federaal Migratiecentrum, vervult als autonome openbare instelling in alle onafhankelijkheid drie complementaire wettelijke opdrachten: waken over de grondrechten van vreemdelingen, informeren over de aard en de omvang van de migratiestromen, en stimuleren van de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel. Myria werd officieel opgericht op 15 maart 2014 en telt een team van 16 voltijds equivalenten.

Myria wordt in de eerste plaats beheerd door zijn raad van bestuur, gekozen door het federaal parlement. Die stippelt het algemene beleid uit, sluit de rekeningen af, bepaalt het communicatiebeleid en beslist om zich al dan niet burgerlijke partij te stellen in zaken rond mensenhandel of mensensmokkel. De directeur staat in voor de dagelijkse werking en budgettering, voor de uitvoering van de beslissingen van de raad van bestuur en voor de voorbereiding van de aanbevelingen.

Leden van de raad van bestuur van het Federaal Migratiecentrum op 1 september 2019

Nederlandstalige effectieve leden	Nederlandstalige plaatsvervangende leden
Mevr. Shaireen Aftab (voorzitter) Dhr. Yves Aerts Mevr. Els Schelfhout Dhr. Herman Van Goethem Dhr. Jogchum Vrielink	Mevr. Caroline Deiteren Dhr. Jan Theunis Mevr. Jacqueline Goegebeur Dhr. Bernard Hubeau Dhr. Selahattin Kocak
Franstalige effectieve leden	Franstalige plaatsvervangende leden
Dhr. Louis-Léon Christiaens Mevr. Sotieta Ngo Mevr. Christine Nina Niyonsavye Mevr. Bernadette Renauld Dhr. Thierry Delaval	Dhr. Daniel Soudant Mevr. Christine Kulakowski Mevr. Claire Godding Dhr. Patrick Wautelet Mevr. Maïté De Rue*

* Ontslag aanvaard op 16 april 2019.

2. Rekeningen en financiële toestand

In 2018 boekte Myria een **overschot van 46.000 euro**. In 2017 bedroeg dat 200.925 euro. Die twee 'goede' resultaten op rij moeten worden genuanceerd: ze zijn in de eerste

plaats te danken aan een rationeel en gematigd beheer van onze middelen en belangrijke besparingen (op studies en communicatiecampagnes).

Balans op 31 december 2018 (x €1.000)			
Activa	1.626	Passiva	1.626
Vaste activa	0	Beginkapitaal	835
Materiële vaste activa	22	Gecumuleerd resultaat	269
Vlottende activa	1.604	Schulden	522
Handelsvorderingen	96	Leveranciers	146
Financiële activa	77	Schulden aan de sociale zekerheid	114
Geldbeleggingen	250	Overige schulden	262
Liquide middelen	1.173		
Vlottende activa	8		
Resultatenrekening 01.01 - 31.12.2018 (x € 1.000)			
Opbrengsten	1.821	Kosten	1.775
Subsidies	1.596	Projectkosten	152
Projectopbrengsten	221	Werkingskosten	477
Diverse opbrengsten	4	Personeelskosten	1.135
		Afschrijvingen	11
		Resultaat 2018	46

3. Strategisch driejarenplan 2019-2021

Myria heeft in 2018 het laatste jaar van zijn strategisch driejarenplan 2016-2018 afgerond en intussen ook werk gemaakt van een nieuw plan. Het team maakte een strategisch driejarenplan 2019-2021 dat rekening houdt met al zijn verplichtingen:

- zijn opdrachten uitvoeren;
- een hoog niveau van deskundigheid aanhouden;
- aan de verwachtingen van de stakeholders tegemoetkomen;
- de individuele ondersteuning als prioriteit behouden;
- informatie verstrekken aan het brede publiek.

Myria heeft dat plan op een participatieve en open manier willen opstellen. Daarom werden twee gelijklopende processen ontwikkeld in 2018:

- een intern participatief proces waarbij het team tijdens een aantal thematische brainstormsessies zijn prioriteiten voor de komende drie jaar vastlegde. Daaruit kwam een reeks thema's naar voren, die tijdens een tweedaagse retraite zijn besproken;

- een enquête door een private dienstverlener over de verwachtingen en de perceptie van Myria bij onze verschillende partners (ngo's, instellingen, politieke wereld ...).

Op basis daarvan heeft het team het driejarenplan 2019-2021 opgesteld en aan een operationeel plan 2019 gekoppeld. Daarin hebben we negen strategische pijlers geïdentificeerd:

1. Duurzame verankering van de instelling
2. De realisatie van onze publicaties rationaliseren
3. Het beleidswerk optimaliseren
4. Nog meer investeren in de bijstand aan personen
5. Het juridische werk vaker gebruiken en opwaarderen
6. Verdere uitbouw van de rol van Myria als platform
7. Onze communicatie optimaliseren en ons meer openstellen voor het brede publiek
8. Specifiek werken rond transitmigratie
9. Meer werken rond economische migratie en vrij verkeer

De raad van bestuur van Myria heeft het strategisch driejarenplan op 29 januari 2019 goedgekeurd.

4. Myria en netwerken: op nationaal niveau

Federale regering

2018 was het jaar waarin het intussen welbekende VN-migratiepact is opgesteld en goedgekeurd. Voor België werden de onderhandelingen gecoördineerd door ambassadeur Jean-Luc Bodson, de speciale gezant voor Asiel en Migratie van wie u een bijdrage kunt lezen na dit hoofdstuk. Hij heeft in ruime mate overleg gepleegd met de overheden en het middenveld. Ook Myria werd om advies gevraagd. Het kon zijn opmerkingen, voorstellen en kritiek over de tekstontwerpen formuleren en een aantal daarvan is in aanmerking genomen. Myria onderstreept daarbij de kwaliteit van het participatieve proces dat toen is gevoerd en is tevreden dat België het pact uiteindelijk heeft goedgekeurd.

Op 24 november 2018 werd Myria ook gehoord door de commissie die zich moest buigen over de voorwaarden waarbinnen de repatriëring van vreemdelingen verloopt. Voorzitter van die commissie was dhr. Marc Bossuyt en Myria heeft er de instelling voorgesteld en toelichting gegeven bij zijn verslagen over het verwijderingsbeleid, de meest recente cijfers ter zake en bij zijn voornaamste aanbevelingen. De commissie-Bossuyt heeft in februari 2019 een tussentijds verslag gepubliceerd waarin ze aangeeft niet te hoeven reageren op de 19 aanbevelingen uit het verslag van Myria inzake Belgische beleid op het vlak van terugkeer, detentie en verwijdering van vreemdelingen uit 2017, omdat die aanbevelingen niet specifiek aan haar waren gericht. Myria is daarom van plan specifieke aanbevelingen aan de commissie te richten.

Federaal Parlement

Myria is sterk verankerd in het Federaal Parlement aangezien de leden van zijn raad van bestuur erdoor zijn aangeduid. Die band is een gevolg van de wil om zijn onafhankelijkheid tegenover regeringsacties te waarborgen. Alle parlementairen krijgen bij publicatie een exemplaar van Myria's twee jaarverslagen.

Er wordt van tijd tot tijd een beroep gedaan op de deskundigheid van Myria, telkens wanneer een punt wordt behandeld dat onder zijn bevoegdheid valt:

- Op 6 maart 2018 is Myria gehoord door de Commissie Justitie over het wetsontwerp "Burgerlijk recht en geschillenoplossing".

- Op 16 oktober 2018 is Myria gehoord door de Commissie Binnenlandse Zaken om advies te geven over het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 15 december 1980 inzake de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en tot invoering van een verbod op opsluiting van begeleide minderjarigen (DOC 54 3045/001). In dat verband heeft Myria, net als vele specialisten en internationale instellingen, nogmaals benadrukt zich te verzetten tegen de detentie van kinderen om redenen die verband houden met de migratiestatus van hun ouders. In samenspraak met drie andere onafhankelijke instellingen (de federale Ombudsman, de Délégué général aux droits de l'enfant en de Kinderrechtencommissaris), kon Myria ook zijn aanbeveling herhalen om alternatieve maatregelen voor detentie te evalueren, waarbij kinderen niet worden opgesloten. Tenslotte benadrukte Myria ook zijn aanbeveling om meer personele en materiële middelen vrij te maken voor de bestaande alternatieven voor detentie.

Unia

Unia, het Interfederaal Gelijkekansencentrum, is zonder enige twijfel de meest bevoorrechte partner van Myria, waarmee het voorheen het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding vormde. Die gemeenschappelijke verankering vertaalt zich vandaag nog in een sterke samenwerking, transversale diensten en waardevolle operationele contacten tussen medewerkers. De leden van de raad van bestuur van Myria zetelen bovendien ook in de raad van bestuur van Unia.

Inhoudelijk wordt er in veel dossiers samengewerkt met Unia, wat illustreert dat beide instellingen dezelfde waarden delen. Zo werd Myria in 2018, op verzoek van de FOD Werkgelegenheid en Unia, omwille van zijn expertise inzake de socio-economische integratie van vreemdelingen, betrokken bij het opstellen van de socio-economische monitoring. Myria is verheugd over de vooruitgang die is geboekt dankzij de gegevens over de sociaaleconomische positie naargelang de redenen waarvoor verblijfstitels zijn afgegeven.

Contactvergadering Internationale Bescherming

Sinds januari 2016 heeft Myria de contactvergaderingen hervat die voordien door het Belgisch Comité voor Hulp aan Vluchtelingen (BCHV) georganiseerd werden. De doelstelling ervan blijft dat de asielinstanties en de organisaties die actief zijn op het gebied van internationale bescherming, opvang en vrijwillige terugkeer elkaar

ontmoeten om in een geest van dialoog en hoffelijkheid informatie uit te wisselen. De vergaderingen worden geleid door medewerkers van Myria, die ook de verslagen ervan opstellen en publiceren op zijn website¹.

Transitgroep van de bezoekers van de gesloten centra

Myria heeft zijn rol van waarnemend deelnemer verdergezet in 2018 binnen de monitorings- en beleidsvergaderingen van de Transitgroep. Die laatste verenigt de organisaties die een bezoekrecht hebben in de gesloten centra en de terugkeerwoningen. In die context heeft het de analyses van de Transitgroep ondersteund bij de vragen over detentie en verwijdering van vreemdelingen. Het heeft ook juridische steun verleend aan de bezoekers van de gesloten centra en de terugkeerwoningen, in het bijzonder in het kader van de opvolging van individuele dossiers. Myria heeft de bevoegde autoriteiten ook aangesproken naar aanleiding van interpellaties van bezoekers over meer structurele kwesties (waaronder detentievoorwaarden en toegang tot juridische bijstand).

Platform van nationale mensenrechteninstellingen

Myria neemt sinds 2014 deel aan het overlegplatform dat werd opgericht tussen de Belgische instellingen die, gedeeltelijk of volledig, een mandaat uitoefenen met betrekking tot het respect voor de mensenrechten.

Dat platform komt elke maand bijeen om relevante informatie uit te wisselen, in afwachting van de eventuele oprichting van een nationale mensenrechteninstelling. Die instelling zou een deel van de activiteiten coördineren van de structuren die als opdracht hebben om de mensenrechten te bevorderen en te beschermen.

Myria heeft in 2018 ook zes maanden het (roterende) voorzitterschap van het platform waargenomen en een actieve bijdrage geleverd met onder meer de voorstelling van zijn jaarverslag Mensenhandel en Mensensmokkel op 6 november 2018.

Platform Kinderen op de vlucht

Myria heeft in 2018 als waarnemer deelgenomen aan de vergaderingen van de werkgroepen Gezinnen in migratie, Detentie en NBMV's van het Platform Kinderen op de vlucht.

Platform Recht voor iedereen

In 2018 heeft Myria als waarnemer deelgenomen aan de vergaderingen van het Platform Recht voor Iedereen.

Platform over het verkrijgen van de Belgische nationaliteit

Myria heeft in 2018 zijn platformwerk verdergezet met de verschillende actoren die in contact staan met mensen die de Belgische nationaliteit willen verwerven. Tijdens een vergadering op 6 november 2018 werd de balans opgemaakt van de recente wijzigingen aan het Wetboek Belgische Nationaliteit. Voordien had Myria een vergadering bijgewoond van de operatoren van de Franse Gemeenschapscommissie binnen het Brussels Gewest (Cocof) over de problematiek van de inburgeringscursussen voor het Franstalige Brusselse publiek. Myria houdt er bovendien ook regelmatige en constructieve contacten op na met de dienst Nationaliteit van de FOD Justitie.

Comité P

In 2018 hebben Myria en het Comité P een overeenkomst ondertekend om hun samenwerking te formaliseren en te verbeteren. De overeenkomst bepaalt onder meer de modaliteiten voor de uitwisseling van informatie en de organisatie van minstens één vergadering per jaar.

Interdepartementale Coördinatiecél ter bestrijding van mensensmokkel en mensenhandel

Myria heeft zijn rol van waarnemend deelnemer voortgezet binnen de Cel en haar bureau, waarvan het ook het secretariaat verzorgt. Zo vond een vergadering van de Cel plaats op 14 juni 2018. Ze behandelde voornamelijk het onderzoek van een addendum aan het actieplan inzake mensenhandel, dat specifiek over minderjarigen gaat. Bovendien heeft Myria deelgenomen aan de vergaderingen van het bureau van de Cel die maandelijks gehouden worden.

Coördinatievergaderingen over mensenhandel in de gerechtelijke arrondissementen

Myria heeft actief deelgenomen aan de coördinatievergaderingen in Charleroi (januari 2018) en in Gent (maart 2018).

¹ www.myria.be/nl/contactvergaderingen-internationale-bescherming.

Gelegenheidsplatform tussen Dokters van de Wereld, vzw Humain en Comité P

In februari 2018 heeft Comité P beroep gedaan op Myria. Het was op zoek naar relevante informatie over de grondrechten van transitmigranten in het kader van een toezichtsonderzoek naar de controle en opsluiting van transitmigranten door de politie bij grootschalige bestuurlijke aanhoudingen. Myria achtte het relevant om Comité P in contact te brengen met twee ngo's die zeer actief zijn op het terrein: Dokters van de Wereld en de vzw Humain. Myria heeft zijn eigen bevindingen en aanbevelingen overgemaakt aan Comité P (zowel op het gebied van de grondrechten als op het gebied van de bestrijding van mensensmokkel) maar heeft ook contacten gefaciliteerd. Zo konden beide verenigingen tijdens twee bijeenkomsten (20 maart en 13 juni 2018) hun expertise en de resultaten van hun observaties delen met de onderzoekers van Comité P. Comité P heeft zijn rapport in februari 2019 gepubliceerd².

5. Myria en netwerken: op internationaal niveau

UNHCR

In partnerschap met UNHCR is Myria sinds april 2017 van start gegaan met een project rond gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming (erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden). In 2018 werd dit project verlengd. In het kader van dit partnerschap fungeert een juriste binnen Myria als referentiepersoon. Het faciliteren van het familie- en gezinsleven vormt een essentieel onderdeel van een effectieve bescherming van vluchtelingen. De doelstelling van dit project is dan ook het faciliteren van de gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming in België en het bevorderen van de kwaliteit van de Belgische procedure voor gezinshereniging en humanitaire visa. Het project loopt in een context waar er veel aanvragen voor gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming zijn, en dat door de hoge erkenningscijfers in recente jaren voor bepaalde nationaliteiten. Myria verleent advies via zijn gespecialiseerde helpdesk, via e-mail of telefoon op dinsdag- en vrijdagmiddag. Ook

via de algemene permanenties kunnen hier vragen over gesteld worden. Myria volgt ook individuele dossiers op van aanvragen voor visa gezinshereniging en humanitaire visa voor de familieleden, al dan niet via een tussenkomst bij UNHCR of de betrokken overheidsinstanties. De opvolging van dossiers gebeurt altijd in samenwerking met eerstelijnsactoren (partners) zoals advocaten, sociaal-assistenten en voogden die op het terrein een aanvraag ondersteunen. Myria volgde in 2018 379 families op via de informatievragen waarbij 594 'activiteiten' werden geregistreerd (mails en telefoons).

Daarnaast opende Myria 44 dossiers (1.018 activiteiten). Myria tracht die actoren ook te versterken door informatie zo breed mogelijk ter beschikking te stellen, zo mogelijk ook via vormingen en presentaties. Zo hielp Myria UNHCR ook met een update van leaflets met de bedoeling om ze in de loop van 2019 verder te verdelen. Myria deelde ook op regelmatige basis informatie mee aan deze partners, waaronder ook twee vraag- en antwoordlijsten ter attentie van DVZ en Buitenlandse Zaken, en ook het verslag van de vergaderingen met die instanties.

Daarnaast doet Myria dienst als platform door als spreekbuis op te treden voor deze partners en als contactpersoon tussen de verschillende betrokken actoren en overheidsinstanties. In februari 2018 onderhielden Myria en UNHCR een onderhoud met Buitenlandse Zaken. In juni 2018 organiseerde Myria samen met UNHCR opnieuw een jaarlijkse vergadering met de relevante administraties (DVZ en Buitenlandse Zaken). In april en oktober 2018 organiseerde Myria een partnernvergadering met respectievelijk 20 en 28 partners. Myria en UNHCR organiseerden ook een vergadering met IOM om een uitwisseling te houden over de huidige activiteiten en samenwerking in de toekomst. Tenslotte tracht Myria het recht op gezinsleven van deze doelgroep te verdedigen door beleidsaanbevelingen te doen aan de betrokken instanties en overheden. In 2018 ging de focus van het jaarverslag over het recht op gezinsleven en in het bijzonder dat van vluchtelingenfamilies. Bij de presentatie van het jaarverslag in juni organiseerde en coördineerde Myria ook een paneldebat hierover met vertegenwoordigers van UNHCR, de Europese Commissie, Caritas, een academicus en een advocaat. In 2018 werd ook een gezamenlijke analysenota van UNHCR en Myria gepubliceerd met de verschillende obstakels en aanbevelingen in dat verband. Het project wordt nauw opgevolgd in partnerschap met UNHCR. Myria en UNHCR houden regelmatig consultatie-, coördinatie-, en monitoringsvergaderingen.

² <https://comitep.be/document/onderzoeksrapporten/2019-02-06%20transmigranten.pdf>

Los daarvan nam Myria in 2018 ook deel aan diverse vergaderingen georganiseerd door UNHCR, onder meer rond juridische bijstand en internationale bescherming.

De directeur van Myria tenslotte werd in juli 2018 door het *Refugee Law Initiative* (Londen) uitgenodigd om er de resultaten toe te lichten van een samenwerking tussen Myria en UNHCR op het vlak van gezinshereniging van personen die internationale bescherming genieten.

Europees Migratienetwerk (EMN)

Myria is een van de partners van het Belgisch Nationaal Contactpunt van het Europees Migratienetwerk (EMN). Op Belgisch niveau wordt de deelname aan EMN verzekerd door een gemengd contactpunt dat uit medewerkers van vier instellingen bestaat: Myria, het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS), Fedasil en DVZ. De FOD Binnenlandse Zaken staat in voor de coördinatie van het contactpunt. Myria is lid van de stuurgroep van het Contactpunt en neemt actief deel aan de dagelijkse werking, in samenwerking met de bovenvermelde instellingen.

EMN werd opgericht door een Beschikking van de Raad van de EU (2008/381/EG) met als doel om actuele, objectieve, betrouwbare en vergelijkbare informatie te verschaffen over migratie en asiel om de beleidsvorming in België en in de Europese Unie te ondersteunen, en om die informatie ook te delen met het publiek.³

In 2018 heeft EMN zijn jaarverslag 2017 over migratie en asiel in de EU (op het niveau van de lidstaten en op Europees niveau) gepubliceerd, naast een reeks studies over specifieke thema's. De onderwerpen van die thematische studies worden elk jaar goedgekeurd door het Europees Stuurcomité van EMN. Uitgaande van een gemeenschappelijke vragenlijst maakt elke lidstaat een nationaal rapport. Op basis van die nationale studies publiceert EMN een vergelijkend syntheserapport op Europees niveau.

In 2018 hadden de thematische studies betrekking op:

- arbeidsmarktintegratie van derdelanders;
- impact van visaliberalisering op de bestemmingslanden;
- begunstigen van internationale bescherming die reizen naar het land van herkomst en het eventuele einde van de beschermingsstatus;
- internationale studenten aantrekken en behouden.

Myria heeft actief bijgedragen aan de uitwerking van de Belgische studie over arbeidsintegratie van derdelanders; en de studie over begunstigen van internationale bescherming die reizen naar het land van herkomst. Myria was voor die laatste studie ook lid van het adviescomité, zowel op Europees als op nationaal niveau.

Myria heeft in 2018 ook deelgenomen aan diverse activiteiten en evenementen van EMN. Zo nam Myria deel aan het begeleidingscomité voor de uitwerking van een bijkomende nationale studie over de socio-economische integratie van personen die een status van internationale bescherming kregen tussen 2001 en einde 2014, uitgevoerd door het Centre de Recherche en Démographie (UCLouvain). In december 2018 vond de jaarlijkse nationale EMN-conferentie plaats van het Belgisch Contactpunt, gewijd aan de belangrijkste ontwikkelingen op het vlak van migratie en asiel in België in 2018. Twee experts van Myria deden een tussenkomst: een overzicht van de recente statistieken op het vlak van legale migratie en een tussenkomst over de situatie van minderjarige slachtoffers van mensenhandel en -smokkel. De adjunct-directeur van Myria modereerde de conferentie.

Informeel netwerk van nationale rapporteurs en soortgelijke mechanismen op het gebied van mensenhandel

Myria neemt actief deel aan de vergaderingen van het informeel netwerk van nationale rapporteurs en vergelijkbare mechanismen inzake mensenhandel. Die vergaderingen worden georganiseerd door de Europese coördinatrice van de strijd tegen de mensenhandel, mevrouw Myria Vassiliadou en door het voorzitterschap van de EU. De thema's die tijdens de vergaderingen in juni en december 2018 aan bod zijn gekomen, hadden onder meer betrekking op de samenwerking tussen EU-agentschappen om samen mensenhandel te bestrijden, de samenwerking met de Balkanlanden en de voorstelling van het tweede rapport van de Europese Commissie over de vooruitgang die de lidstaten op het vlak van bestrijding van mensenhandel hebben geboekt.

Europees Netwerk van nationale mensenrechteninstellingen (ENNHRI)

Myria is lid van ENNHRI, een regionaal netwerk dat de nationale mensenrechteninstellingen uit heel Europa verenigt en een veertigtal leden telt. De opdracht van het netwerk bestaat erin de bevordering en de bescherming van de mensenrechten in Europa te verbeteren door de

³ Zie de website van EMN: <https://emnbelgium.be>.

ontwikkeling van nationale mensenrechteninstellingen te ondersteunen en hun samenwerking rond specifieke thema's aan te moedigen.

In dat verband heeft het netwerk deelgenomen aan de algemene vergadering en aan de jaarlijkse conferentie (General Assembly Meeting and Annual Conference 2018) die op 24 en 25 oktober 2018 in Athene zijn gehouden. Op 13 en 14 november 2018 vond er in zijn kantoren te Brussel ook een werkvergadering plaats van de Asylum and Migration Working Group.

Comité voor de Rechten van het kind

In het kader van het onderzoek van het vijfde en zesde periodiek verslag dat België aan het VN-Comité voor de Rechten van het Kind heeft voorgelegd, heeft Myria in samenwerking met Unia en met het Steunpunt tot bestrijding van armoede, een parallel rapport ingediend (1 maart 2018). In naam van de drie instellingen heeft Myria in juni 2018, samen met ngo's en nationale mensenrechteninstellingen, ook deelgenomen aan de zogenaamde pre-session bijeenkomst.

6. Mensenhandel en mensensmokkel

6.1. | Myria naar de rechtbank - 2018

Elk jaar stelt Myria zich burgerlijke partij in dossiers van mensenhandel en mensensmokkel. Het is daarvoor bevoegd op grond van de organieke wet, die het uitdrukkelijk de toestemming geeft op te treden op grond van de wet van 13 april 1995 houdende bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en van de mensensmokkel. Hieronder geven we een overzicht van alle dossiers die het afgelopen jaar zijn geopend en afgesloten. Myria stelt zich burgerlijke partij op basis van selectie- als opportuniteitscriteria die in het driejarenplan en het operationeel plan zijn bepaald.

Wanneer Myria zich burgerlijke partij stelt is het volledig onafhankelijk. Het koninklijk besluit dat Myria de rol van rapporteur toekent, noemt de burgerlijkepartijstelling

als een bron van expertise voor de rol als onafhankelijk rapporteur mensenhandel. Als leidraad bij die keuzes worden volgende criteria gehanteerd: het symptomatische karakter van de zaak, met name in het kader van de rapporteringsopdracht van Myria, het belang van de verhoopte rechtspraak, de noodzaak van de rechtsvordering (ter ondersteuning van de slachtoffers bijvoorbeeld).

6.2. | Nieuwe dossiers in 2018

In 2018 heeft Myria zich burgerlijke partij gesteld in zes nieuwe dossiers: twee inzake mensenhandel en vier inzake mensensmokkel.

6.2.1. | Mensenhandel

Economische uitbuiting

Bij de twee nieuwe dossiers van mensenhandel waarin Myria zich burgerlijke partij heeft gesteld gaat het om de transportsector.

Transportsector Antwerpen (Mechelen)

Het gaat om feiten van economische uitbuiting door een Belgisch transportbedrijf, dat 30 à 50 gedetacheerde werknemers uit Oekraïne en Polen zou hebben uitgebuit. Hun leef- en werkomstandigheden zouden in strijd zijn geweest met de menselijke waardigheid: ze kregen geen loon, moesten wekenlang en zonder rustdag transporten uitvoeren, waren verplicht in hun vrachtwagen of in de opslagruimtes van de transporteur te slapen, en meestal in onaanvaardbare hygiënische omstandigheden.

Het bedrijf zou in Polen een postbusbedrijf hebben opgericht, dat als onderaannemer optrad. Diezelfde Belgische ondernemers waren er als bestuurders actief.

Transportsector Luik

Dossier van het federaal parket over feiten van sociale dumping in de transportsector. Het dossier draait rond de bestrijding van sociale fraude maar omvat ook een luik "mensenhandel".

Het gaat om een zeer gerespecteerd transportbedrijf, dat heel wat chauffeurs uit Oost-Europa tewerkstelt, vooral Roemenen en Slowaken. Die zijn actief op Belgisch grondgebied, terwijl ze officieel worden betaald aan tarieven die in hun land van herkomst gelden en daar ook aan de sociale zekerheid onderworpen zijn. De tenlasteleggingen mensenhandel zou verband houden met de huisvestingsomstandigheden van de chauffeurs, een ernstig arbeidsongeval van een chauffeur en de lonen, die aanzienlijk lager zijn dan die in België. Ook zou een deel van hun loon zijn ingehouden.

6.2.2. | Mensensmokkel

Drie van de vier dossiers mensensmokkel waarin Myria zich burgerlijke partij heeft gesteld zijn in Nederlandstalige gerechtelijke arrondissementen geopend.

Het eerste dossier in Gent (Dendermonde) draait om mensensmokkel met 95 slachtoffers (onder wie 10 minderjarigen) afkomstig uit Soedan en Eritrea. Behalve smokkeltransporten via parkings langs de autosnelweg naar de kust en zo verder richting Verenigd Koninkrijk, zou dit Egyptische mensensmokkelnetwerk ook transporten naar Canada hebben geregeld met behulp van valse documenten. Deze migrantentransporten gebeurden o.a. in koelwagens. In dit dossier werden ook vrijwilligers uit het Maximilaanpark, die migranten onderdak hadden geboden en smokkelaars hulp hadden verleend, vervolgd wegens mensensmokkel en criminele organisatie, net zoals de hoofdbeklaagden in het dossier.

Myria had zich burgerlijke partij gesteld tegen negen van de twaalf beklagden. Het vond immers dat de drie andere (drie van de vier die migranten onderdak hadden geboden) zich niet schuldig hadden gemaakt aan mensensmokkel, omdat ze er geen enkel persoonlijk voordeel hadden uit gehaald. Myria mag immers enkel in dossiers van mensensmokkel in rechte optreden (art. 77 bis van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen) en bijvoorbeeld niet als het gaat om hulp bij illegale immigratie waarvan de belangrijkste beweegreden in de eerste plaats niet humanitair is (art 77 van de wet van 15 december 1980). Tijdens de zitting van de correctionele rechtbank van Dendermonde hebben de beklagden gevraagd hun zaak in het Frans te behandelen. In een vonnis van 4 juni 2018 heeft de rechtbank dit verzoek ingewilligd. De zaak is daarom doorverwezen naar de Franstalige correctionele rechtbank van Brussel. Die heeft zich uitgesproken in een vonnis van 12 december 2018, behalve voor één beklagde, van wie de zaak afzonderlijk werd behandeld.

Wat die laatste betreft heeft de rechtbank zich op 14 maart 2019 uitgesproken. Dit dossier is definitief afgesloten voor Myria, dat geen beroep tegen het vonnis heeft aangetekend, in tegenstelling tot het Parket-Generaal. Dit dossier komt aan bod in het hoofdstuk "rechtspraak" van dit verslag.

Het tweede dossier gaat over "mensensmokkel", in de zaak van het tragische overlijden van de kleine Mawda. De politie had op de E42 tussen Namen en Bergen de achtervolging ingezet van een bestelwagen van Koerdische smokkelaars. Tijdens deze achtervolging werd het 2-jarige meisje dodelijk getroffen door een politiekogel. In de bestelwagen zaten verschillende slachtoffers van Koerdische mensensmokkelaars. Myria heeft zich in dit smokkeldossier dat te Luik wordt behandeld, burgerlijke partij gesteld. Het gerechtelijk onderzoek naar de feiten die met het overlijden te maken hebben, wordt te Bergen gevoerd. Myria heeft het Comité P ook gevraagd een onderzoek te openen naar verschillende aspecten die met het politieoptreden te maken hebben.

Het derde dossier wordt te Brugge behandeld. Hier gaat het om feiten van mensensmokkel gepleegd door een Albanees netwerk, dat actief was langs de E40 richting Belgische kust en dat van daaruit mensen naar het Verenigd Koninkrijk smokkelde. Op die manier zouden al honderden Albanese illegaal in koelwagens zijn vervoerd. Binnen dit internationale netwerk zouden drie Albanese kopstukken hebben samengewerkt met vrachtwagenchauffeurs uit Oost-Europa. De drie kopstukken zouden de illegale transporten hebben gecoördineerd vanuit het Verenigd Koninkrijk, waar ze op basis van een Europees arrestatiebevel zijn aangehouden en aan België uitgeleverd. Het gaat hier om een voorbeeldossier op vlak van internationale samenwerking met het Verenigd Koninkrijk. De correctionele rechtbank van Brugge heeft zich op vrijdag 14 december 2018 over deze zaak uitgesproken. Tegen dit vonnis werd verzet en beroep aangetekend. Dit dossier komt aan bod in het hoofdstuk "rechtspraak" van dit verslag.

Het laatste dossier tenslotte wordt behandeld door het federaal parket. Het onderzoek werd gevoerd door een Joint Investigation Team (JIT). Daarbij werd in een aantal EU-landen een netwerk ontmanteld. In België maakten de smokkelaars gebruik van goedkope hotels die als "safehouse" fungeerden. De eindbestemming was steeds het Verenigd Koninkrijk. De Afghaanse en Irakese kopstukken van dit internationale netwerk waren in Turkije en het Verenigd Koninkrijk gevestigd. De medeplichtige chauffeurs zouden op parkings langs autosnelwegen zijn gerekruteerd, o.a. in België. De smokkelaars die in België actief waren zijn op 25 maart 2019 door de

correctionele rechtbank van Gent veroordeeld. Beroep werd aangetekend tegen de beslissing. Dit dossier komt aan bod in het hoofdstuk "rechtspraak" van dit verslag.

6.3. | In 2018 afgesloten dossiers

In vijf dossiers is een definitieve rechterlijke uitspraak gevallen: één dossier van seksuele uitbuiting en vier dossiers van economische uitbuiting. Geen enkel dossier inzake mensensmokkel kon in 2018 worden afgesloten.

6.3.1. | Seksuele uitbuiting

Een groot dossier van seksuele uitbuiting in Thaise massagesalons heeft zijn beslag gekregen. Thaise vrouwen werden naar België gelokt onder valse beloften, zoals huwelijk of werk. Ze kwamen hier met een toeristenvisum aan. Vervolgens werd een huwelijk of soms schijnhuwelijk georganiseerd, waardoor de meisjes papieren kregen en konden werken. Andere jonge meisjes verbleven hier illegaal. De meesten van hen wisten niet dat ze zich gingen prostitueren. Onmiddellijk na hun aankomst moesten ze hun papieren afgeven. Ze moesten zes of zeven dagen per week "werken", vaak gedurende lange uren. Zes verdachten, onder wie een Belgische boekhouder die in Spanje woont, en een uitbater van verschillende salons in Vlaanderen, werden vervolgd. De correctionele rechtbank van Brussel heeft de beklaagden op 27 januari 2016 in eerste aanleg veroordeeld. In een arrest van 13 november 2018 oordeelde het hof van beroep van Brussel dat de feiten verjaard waren. De daders hebben Myria een schadevergoeding betaald voor het bedrag waarvoor ze waren veroordeeld (500 euro + 220 euro gerechtskosten). Dit dossier kwam in een vorig jaarverslag aan bod.⁴ Het komt ook aan bod in het hoofdstuk "rechtspraak" van dit verslag.

6.3.2. | Economische uitbuiting

Vier dossiers van economische uitbuiting zijn afgesloten. Drie daarvan hebben betrekking op de bouwsector. Bij het vierde gaat het om de sector van de nachtwinkels.

Een eerste zaak betreft een aantal beklagden die Roemeense werknemers in hun sloopbedrijf uitbuiten. De werknemers werden tewerkgesteld in erbarmelijke omstandigheden: lange werkuren, belachelijke lonen en ongezonde huisvesting. In een vonnis van 22 maart 2018 heeft de correctionele rechtbank van Mechelen de beklagden definitief veroordeeld. Dit dossier kwam in het vorige jaarverslag aan bod.⁵

Een tweede dossier betreft een Belgisch bedrijf dat Bulgaarse en Kroatische werknemers uitbuitte. Zij werden gerekruteerd in hun land van herkomst en gingen ervan uit dat ze als loontrekkende zouden werken. In werkelijkheid werkten ze als schijnzelfstandigen. Hun werkomstandigheden waren in strijd met de menselijke waardigheid. Ze werden ook bedreigd. Een werknemer was ook het slachtoffer van een ernstig arbeidsongeval. De beklagden werden op 9 februari 2017 door de correctionele rechtbank van Tongeren veroordeeld voor mensenhandel. Het hof van beroep van Antwerpen heeft het eerste vonnis grotendeels bevestigd in een arrest van 13 september 2018. Dit dossier komt aan bod in het hoofdstuk "rechtspraak" van dit verslag.

Een derde zaak betreft Poolse en Roemeense werknemers die als schijnzelfstandigen werden uitgebuit. De zaak werd opgestart nadat de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI) verdachte transacties bij een onderneming had vastgesteld. De werknemers werden regelmatig geïntimideerd en bedreigd, en het bedrag van de huurprijs voor hun ongezonde woningen werd van hun loon afgetrokken. In een vonnis van 22 april 2015 heeft de correctionele rechtbank van Turnhout de beklagden veroordeeld. Twee slachtoffers die zich burgerlijke partij hadden gesteld, tekenden beroep aan tegen het vonnis. Een van die slachtoffers betwistte de weigering van de rechtbank hem een materiële schadevergoeding toe te kennen. De andere betwistte het bedrag van een toegekende morele schadevergoeding. In een arrest van 26 april 2018 heeft het hof van beroep van Antwerpen de burgerlijke partij die erom vroeg, een materiële schadevergoeding toegekend, waarmee de beslissing van de rechtbank op dit punt werd herzien. Het bedrag van de morele schadevergoeding daarentegen, die door de andere burgerlijke partij werd betwist, werd niet herzien.

4 MYRIA, *Jaarrapport Mensenhandel en mensensmokkel 2016, Bedelaars in de handen van mensenhandelaars*, p. 136-138.

5 MYRIA, *Jaarlijks evaluatieverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2018, Minderjarig in hoogste nood op. cit.*, pp. 115.

Dit dossier kwam aan bod in het hoofdstuk "rechtspraak" van het vorige verslag.⁶

Het vierde dossier tenslotte gaat over feiten van economische uitbuiting door de uitbater van verschillende nacht- en kledingwinkels. Via vennootschappen zette hij constructies op om minstens 15 Pakistaanse slachtoffers uit te buiten. Hij controleerde ze via camera's, 'ontsloeg' ze als ze niet voldoende presteerden en hield hun vennootschapsaandelen in. Ook de boekhouder die de constructie mee heeft opgezet werd vervolgd.

In een vonnis van 8 januari 2018 heeft de correctionele rechtbank van Ieper de beklaagden o.a. veroordeeld voor mensenhandel. Deze beslissing werd in een arrest van 28 november 2018 grotendeels bevestigd door het hof van beroep van Gent. Dit dossier kwam in het vorige verslag aan bod.⁷ De beslissing in beroep wordt behandeld in het deel "rechtspraak" van dit verslag.

---

6 MYRIA, *Jaarrapport Mensenhandel en mensensmokkel 2016, Bedelaars in de handen van mensenhandelaars*, p. 143-145. Zie ook voetnoot 303 van het *Jaarlijks evaluatieverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2018, Minderjarig in hoogste nood op. cit.*, pp. 112.

7 MYRIA, *Jaarlijks evaluatieverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2018, Minderjarig in hoogste nood op. cit.*, p. 117-118.